

Turyňský rybník a Malé záplavy

Turyňský rybník je jedním z mála rybníků na Kladensku. Dnes se mu též říká Záplavy. Název Záplavy objasňuje, jak tato vodní plocha vznikla. Pozemky v okolí Turyňského rybníka poddolované hlubinnou těžbou černého uhlí totiž poklesly a vzniklou proláklinu zaplavila voda. A nešlo o území nijak malé.

V roce 1985 byly Záplavy vyhlášeny přírodní rezervací o rozloze 236 hektarů. Cesta k zajištění ochrany tohoto území ale nebyla snadná. Když voda začala zaplavovat přilehlá pole, zahrady a domy, lidé se snažili tomu zabránit a mokřiny zaváželi. Pak ale zvítězil názor, že i příroda má právo si občas vzít zpět, co jí člověk sebral. Takže už na začátku 70. let začaly snahy o vyhlášení Záplav státní přírodní rezervací. Jednání se ale protahovala a zachování unikátní vodní plochy na Kladensku bylo ohroženo. V roce 1985 ochránci přírody dosáhli toho, že byly Záplavy vyhlášeny na úrovni okresu chráněným přírodním výtvorem. Ten se pak na základě nového zákona o ochraně životního prostředí automaticky změnil v dnešní přírodní rezervaci.

V ní mohou milovníci přírody narazit i na zajímavé a vzácně se vyskytující zástupce živočišné říše. Kromě trvale hnízdícího vodního ptactva, jako jsou třeba labutě, potápka, rákosníci nebo slavíci, je možno na Záplavách v době jarního a podzimního tahu pozorovat i ledňáčky říční, volavku stříbřitou nebo dudka chocholatého. Rostlinnou říši tu zastupují běžné druhy a jedinou výjimkou je chráněný prstnatec májový, který byl ale na toto místo vysazen uměle.

Vodní nádrž Záplavy nemá na rozdíl od uměle vybudovaných rybníků stavidla, kterými by bylo možno vodu vypustit a dno vyčistit. Kvůli zvýšenému obsahu škodlivých látek v usazeninách hygienici už řadu let nepovolují se na Záplavách koupat.

Ale jako místo k procházkám jsou pro obyvatele Kladna a jeho okolí úplně ideální. Zájemci o hlubší poznání přírody tu najdou naučnou stezku, která začíná na železniční zastávce v Kamenných Žehrovicích a kromě přírodních zajímavostí na ní uvidí i násep bývalé koněspřežné dráhy z Prahy do Lán nebo místo, kde stávala zaniklá středověká osada Německá Lhota.

Drvotova naučná stezka (délka: 12km) prochází územím mezi vesnicemi Srby, Kamenné Žehrovice a Doksy, a zčásti vede po okraji Turyňského rybníka. Návštěvníky seznamuje s cennými přírodními lokalitami - přírodní park Povodí Kačáku, přírodní rezervace Záplavy a přírodní památka Kalspot - a s činností člověka v krajině (těžba černého uhlí a lámáním pískovce žehrováku u Kamenných Žehrovic). K jejímu vytyčení došlo z iniciativy zaměstnanců POLDI SONP Kladno, zástupců ČSOP a členů Okresního aktivu státní ochrany přírody již v květnu 1982. Naučná stezka byla pojmenována po konzervátorovi státní ochrany přírody, nadšeném budovateli stezky a strážci rezervace Záplavy, Václavu Drvotovi, který v průběhu prací na stezce tragicky zemřel.

V roce 1995 byla stezka zrenovována a mírně upravena její trasa. Na jejím posledním 12. zastavení „Malé Záplavy“ byla postavena současná nízká železná ornitologická pozorovatelná (po obnově stezky v roce 2010 obecně prospěšnou společností NSEV Kladno-Čabárna sem vede značená odbočka stezky z osady Srby). Spatřit lze zde například početná hejna kachen, labutě, bahňáky, lysky, čejky, volavky, rákosníky, racky, čápy, husice a mnohé další ptáčí druhy.